

«СХВАЛЕНО»

Постановою президії Національної
академії правових наук України
2025 року

Президент НАПРН України

Володимир ЗУРАВЕЛЬ

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ЗА 2024 РІК
(ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ)**

I. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРЕЗИДІЇ НАПрН УКРАЇНИ

Звітний рік розпочався з трагічних подій в житті Національної академії правових наук України. 23 січня 2024 року внаслідок ворожого ракетного обстрілу було суттєво пошкоджено будівлю президії НАПрН України, яка була зведена ще наприкінці XIX сторіччя й пережила першу та другу світові війни. Попри значне руйнування будівлі президія Академії продовжує гідно виконувати свої статутні завдання, здійснює організаційне забезпечення та координацію виконання фундаментальних досліджень науковими установами на найвищому рівні, і першочергово досягає вагомих наукових результатів задля утвердження миру, спільної перемоги над ворогом та подальшого процвітання, економічного зростання та всебічного розвитку нашої держави. Працівники апарату президії заздалегідь забезпечили зберігання усієї документації та особових справ. Упродовж 2024 року були здійснені першочергові заходи щодо відновлення будівлі.

У 2024 році весь науковий потенціал НАПрН України першочергово був зосереджений на вирішенні нагальних проблем, пов'язаних із війною, серед яких: нормативно-правове забезпечення сфери національної безпеки та оборони; забезпечення розслідування військових кримінальних правопорушень та злочинів проти миру, безпеки, людства та міжнародного правопорядку; запровадження механізму відшкодування шкоди та компенсації збитків, заподіяних громадянам України, юридичним особам, державі Україна, природним об'єктам збройною агресією рф; оновлення національного законодавства та його адаптації до права ЄС, що обумовлено євроінтеграційним розвитком України та набуттям статусу держави-кандидата на вступ до ЄС; надання правової підтримки особам, постраждалим унаслідок військової агресії.

Упродовж звітного року Національна академія правових наук України продовжила роботу спрямовану на встановлення зв'язків із органами державної влади. Працівниками апарату президії НАПрН України забезпечено підготовку проєктів меморандумів (угод) та їх підписання з органами державної влади, закладами вищої освіти та науковими установами.

Так, 8 березня 2024 року підписано Меморандум про співробітництво між Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів та Національною академією правових наук України. Метою Меморандуму є консолідація зусиль Сторін щодо вдосконалення правового забезпечення реалізації державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, та/або з управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід

держави або які конфісковано у кримінальному провадженні чи стягненню за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими.

21 березня 2024 року підписано Програму спільної діяльності Національної академії педагогічних наук України та Національної академії правових наук України на 2024–2026 роки. Програма передбачає проведення спільних науково-практичних заходів, гостьових лекцій, виконання науково-дослідних робіт, розробку нормативно-правових актів, підготовку пропозицій органам влади, наукових і навчальних видань, стажування наукових та науково-педагогічних працівників, діяльність із популяризації науки тощо. Першочерговим орієнтиром при формуванні Програми були заходи, актуальні в умовах воєнного стану для зменшення негативних наслідків військових дій та післявоєнного відновлення України.

21 березня 2024 року підписано Меморандум про партнерство та співпрацю між Національною комісією зі стандартів державної мови та Національною академією правових наук України. Мета Меморандуму – організація взаємодії у сфері стандартів державної мови, інформаційній та правовій сферах в контексті реалізації визначених законодавством стратегічних цілей щодо повоєнного відновлення і розвитку, європейської та євроатлантичної інтеграції України.

17 квітня відбулося підписання Меморандуму про співпрацю між Національним фондом досліджень України та Національною академією правових наук України. Мета Меморандуму – координація зусиль Сторін з організації взаємодії у сфері фундаментальних та прикладних досліджень в сфері права, сприянні у розбудові інноваційного середовища, вільного від порушень прав інтелектуальної власності, зокрема (наукового) плагіату.

10 травня 2024 року Голова Національного банку України Андрій Пишний та президент Національної академії правових наук України Володимир Журавель підписали Меморандум про співпрацю. Мета Меморандуму – консолідація зусиль Сторін, спрямована на створення умов для розвитку взаємовигідного співробітництва між Сторонами з питань забезпечення розвитку правової науки, проведення спільних наукових досліджень та проведення практичних заходів, розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у сфері реалізації фінансової та грошово-кредитної політики, його адаптації до законодавства Європейського Союзу, регулювання діяльності фінансових установ та державного нагляду на ринку фінансових послуг.

8 липня 2024 року відбулася зустріч Урядової уповноваженої з питань гендерної політики Катерини Левченко та президента Національної академії правових наук України Володимира Журавля, в ході якої сторони підписали Меморандум про партнерство та ділову співпрацю. Мета Меморандуму – консолідація зусиль Сторін, спрямована на створення умов для розвитку взаємовигідного партнерства та ділової співпраці щодо удосконалення науково-практичних механізмів з питань дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, закріпленого Конституцією України, законами України та міжнародними актами, забезпечення розвитку

правової науки, розроблення пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правових актів України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та їх адаптації до законодавства Європейського Союзу.

15 серпня 2024 року підписано Меморандум про партнерство та співпрацю між Харківською міською радою та Національною академією правових наук України. Метою Меморандуму є спільна діяльність Сторін з:

- організації злагодженої роботи органів місцевого самоврядування, науковців, інститутів громадянського суспільства задля вирішення нагальних проблем життєдіяльності міста, захисту прав і свобод людини в умовах воєнного стану та у повоєнний період;

- науково-правового забезпечення оптимізації діяльності органів місцевого самоврядування, визначення правових механізмів їх функціонування, у тому числі щодо формування та реалізації муніципальної політики, організації діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, удосконалення системно-структурної організації місцевого самоврядування, запобігання і протидії корупції у сфері місцевого самоврядування;

- створення належних умов роботи для Міської ради та її виконавчих органів, надання допомоги у процесах їх трансформації в рамках реформ децентралізації та територіальної організації влади, створення умов для підвищення активності громад.

23 серпня 2024 року підписано Меморандум про співпрацю між Національною академією правових наук України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України. Метою Меморандуму стало об'єднання зусиль, спрямованих на розвиток співпраці в умовах воєнного стану та в повоєнний період з питань забезпечення розвитку правової науки, проведення спільних наукових досліджень і практичних заходів, розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України про державний кордон та його адаптації до законодавства Європейського Союзу.

22 квітня в Харкові відбулася презентація Науково-практичного коментаря Конституції України, підготовленого під егідою Національної академії правових наук України спільно з Конституційним Судом України за сприяння Програми підтримки ОБСЄ для України.

Вступне слово до видання надав Президент України Володимир Олександрович Зеленський.

Основою видання стали сучасні досягнення юриспруденції, новітні державно-правові доктрини з урахуванням практики Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини та 27-річного досвіду застосування Конституції України. До складу авторського колективу увійшли провідні вітчизняні науковці, 56 дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Національної академії правових наук України, судді Конституційного Суду України, народні депутати України, представники органів державної та судової влади, правоохоронних органів. Загальний обсяг роботи склав майже 800 сторінок.

7 червня пройшла чергова сесія загальних зборів Національної академії правових наук України, яка проходила у змішаному форматі – робота дільниць у Харкові, Києві, Одесі та у режимі відеоконференції.

З вітальним словом до учасників зборів звернувся Харківський міський голова Ігор Терехов. Участь у роботі зборів взяли віцепрезидент Національної академії наук України Сергій Пирожков, голова Північно-Східного наукового центру Національної академії наук України і Міністерства освіти і науки України Володимир Семиноженко, віцепрезидент Національної академії педагогічних наук України Олег Топузов, члени та делегати наукових установ НАПрН України.

Зі звітною доповіддю про основні результати діяльності Національної академії правових наук України у 2023 році та завдання наступного періоду виступив президент НАПрН України Володимир Журавель.

На загальних зборах Національної академії правових наук України також обговорено та прийнято такі рішення:

1. Затверджено нову редакцію статуту Національної академії правових наук України.

2. Відбулося затвердження академіків-секретарів відділень Академії:

– на посаді академіка-секретаря відділення екологічного, господарського та аграрного права НАПрН України затверджено члена-кореспондента НАПрН України, доктора юридичних наук, професора Володимира Носіка;

– на посаді академіка-секретаря відділення кримінально-правових наук НАПрН України затверджено дійсного члена (академіка) НАПрН України, доктора юридичних наук, професора Валерія Шепітька.

3. Продовжено до наступної сесії загальних зборів НАПрН України виконання повноважень окремих членів президії Національної академії правових наук України, які входять до її складу не за посадою.

4. Створено Координаційну раду Національної академії правових наук України, затверджено положення про неї та персональний склад.

Національна академія правових наук України продовжила роботу з підготовки та видання «Великої української юридичної енциклопедії». Так, 10 липня вийшов друком черговий том Великої української юридичної енциклопедії, присвячений конституційному праву. Видання є першим в Україні систематизованим зведенням сучасних знань про ключові поняття, концепції та доктрини конституційного права як основи національного права. Головою редакційної колегії тому виступив академік-секретар відділення державно-правових наук і міжнародного права НАПрН України, проректор з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент НАПрН України, доктор юридичних наук, професор Юрій Барабаш.

У 2024 році НАПрН України виступила співорганізатором 9 наукових заходів, зокрема:

22 лютого на базі Львівського державного університету внутрішніх справ відбулася науково-практична конференція «Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки», організаторами якої виступили Міністерство внутрішніх справ України, Львівський державний університет внутрішніх справ, Національна академія правових наук України та Консультативна місія Європейського Союзу. Участь у роботі заходу взяли президент НАПрН України Володимир Журавель та перший віцепрезидент НАПрН України Олександр Бандурка.

28 червня відбулася Міжнародна конференція з нагоди відзначення 28-ої річниці ухвалення Конституції України «Конституція України та європейські цінності: виклики євроінтеграційного процесу», організаторами якої виступили Конституційний Суд України, Офіс Ради Європи в Україні, Організація з безпеки і співробітництва в Європі, Німецький фонд міжнародної правничої співпраці, Національна академія правових наук України.

22 серпня в м. Києві відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Захист незалежності України: правові засади та виклики сьогодення», присвячена 33-й річниці проголошення незалежності України», організаторами якої виступили Національна академія наук України, Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Національна академія правових наук України, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України за участю Фонду інституційного розвитку української науки та Ліги українців Канади. У заході взяли участь народні депутати України, представники державних органів України, наукових установ і навчальних закладів України.

5-6 грудня до Міжнародного дня боротьби з корупцією в Національній академії внутрішніх справ відбулася IX Міжнародна науково-практична конференція «Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі», організаторами якої виступили Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ, Консультативна місія Європейського Союзу в Україні, Національна академія правових наук України, громадська організація «Центр запобігання та протидії корупції».

У звітному році продовжено роботу щодо проведення конкурсу на здобуття Премії імені академіка Миколи Панова, яку було започатковано постановою президії НАПрН України від 07.07.2023 №131/6. Премія присуджується авторам нових оригінальних наукових робіт у галузі кримінального права щорічно до Дня народження дійсного члена (академіка) НАПрН України Миколи Панова. Премія присуджується в трьох номінаціях – найкраще монографічне дослідження з питань кримінального права; цикл наукових робіт із кримінального права; найкраща наукова стаття з питань кримінального права. Виплата Премії здійснюється за рахунок

коштів Благодійної організації «Благодійний фонд «Братство меценатів «Благодійники вітчизни».

8 жовтня 2024 року відбулося нагородження лауреатів Премії імені академіка Миколи Панова. Участь у конкурсі взяли науковці у галузі кримінального права провідних закладів вищої освіти та наукових установ України.

Лауреатами Премії імені академіка Миколи Панова за 2024 рік у таких номінаціях стали:

– Пашенко Олександр Олександрович, завідувач відділу проблем кримінального права Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, доцент – за цикл робіт за темою «Кримінальна політика та її напрями у науковій спадщині академіка Миколи Панова»;

– Гритенко Оксана Анатоліївна, професор кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти ДДУВС, доктор юридичних наук, професор – за статтю «Аналіз окремих змін до ст. ст. 75, 69 Кримінального кодексу України стосовно військових кримінальних правопорушень: позитивні та негативні аспекти».

Відбулися зміни у організаційній структурі НАПрН України. Так, постановою президії НАПрН України № 141/6 від 24.05.2024 створено Центр правничої термінології Національної академії правових наук України (на громадських засадах). Центр є постійно діючим науково-консультативним і науково-експертним підрозділом НАПрН України з питань української правничої термінології. Рішення Центру мають рекомендаційний характер, які доводяться до відома керівних органів та наукових установ НАПрН України, Національної комісії зі стандартів державної мови, інститутів мовознавчого і юридичного профілю Національної академії наук України, інших наукових інституцій і фахових осередків в Україні та поза її межами, при потребі – до органів державної влади та інших державних організацій.

Керівником Центру призначено члена-кореспондента НАПрН України, члена Бюро Венеційської Комісії, заступника голови Комітету ПАРЕ з юридичних питань та прав людини, члена колегії Національної комісії зі стандартів державної мови, суддю Конституційного Суду України (2018–2024), доктора юридичних наук Сергія Петровича Головатого.

Постановою президії НАПрН України №143/4 від 30.08.2024 створено Науковий центр Української державності імені професора Володимира Кульчицького Національної академії правових наук України (на громадських засадах). Науковий центр є науково-дослідним, науково-консультативним і науково-експертним підрозділом НАПрН України з питань утвердження, захисту, збереження та популяризації історії Української державності. Рішення Наукового центру мають рекомендаційний характер.

Науковий центр на виконання своїх завдань взаємодіє з Міністерством освіти і науки України, обласними, Київською міською державною адміністрацією, Національною академією наук України, Національним

інститутом стратегічних досліджень, іншими науковими й державними інституціями, науковими, фаховими та освітніми осередками в Україні та за її межами, а також недержавними організаціями за профілем діяльності Наукового центру.

Керівником Центру призначено дійсного члена (академіка) НАПрН України, доктора юридичних наук, професора Олександра Дмитровича Святоцького.

Апаратом президії НАПрН України в звітному році забезпечено проведення 20 засідань президії НАПрН України та її бюро, на яких розглянуто 85 питань діяльності Академії та наукових установ, що перебувають у її віданні.

Продовжено реалізацію заходів з реформування НАПрН України, відповідно до Плану, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.08.2021 №911-р. Апаратом президії НАПрН України своєчасно забезпечено подання тричі на рік (до 15 квітня, 15 серпня, 15 грудня) звітів про виконання Плану заходів реформування НАПрН України до Міністерства освіти і науки України.

У 2024 році апаратом президії НАПрН України було забезпечено підготовку й видання 4 номерів наукового юридичного журналу «Вісник Національної академії правових наук України», збірника наукових праць «Щорічник українського права» («Yearbook of Ukrainian Law»), Переліку тем дисертаційних досліджень з юридичних наук, затверджених у 2023 році та Довідника Національної академії правових наук України, виданого з нагоди 30-ї річниці з дня заснування НАПрН України.

У 2023-2024 роках відбулись позапланові комплексні перевірки НАПрН України Державною аудиторською службою України та Рахунковою палатою. Перевірка Державною аудиторською службою України тривала максимально допустиму нормативно визначену кількість часу – 120 робочих днів, з 31 липня 2023 року по 16 січня 2024 року.

Академія категорично не сприйняла рекомендації Державної аудиторської служби України, які були цілком безпідставними, необґрунтованими та виходили за межі компетенції цього органу, відверто ігноруючи принцип самоврядності Академії і звернулася з позовною заявою до Харківського окружного адміністративного суду щодо оскарження у судовому порядку цієї перевірки та її результатів.

З 5 серпня по 10 грудня 2024 року Рахункова палата проводила аудит відповідності використання коштів Державного бюджету України, виділених Національній академії правових наук України у 2021-2023 роках та I півріччі 2024 року.

Аудит підтвердив, що незважаючи на певні недоліки в організаційно-управлінській діяльності, загалом НАПрН України та наукові установи, що

перебувають у її віданні, у 2021-2023 роках та I півріччі 2024 року забезпечили організацію та здійснення фундаментальних наукових досліджень у галузі права за рахунок коштів Державного бюджету України у відповідності із нормами законодавства. В умовах обмеженого бюджетного фінансування, вимушеної дистанційної роботи, зусиллями науковців із залученням власних резервів загалом забезпечено виконання результативних показників паспортів бюджетних програм за загальним фондом державного бюджету та кількісні й якісні наукові результати, визначені договорами про виконання науково-дослідних робіт.

II. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 2024 році наукові установи Національної академії правових наук України проводили фундаментальні дослідження відповідно до Тематичного плану фундаментальних наукових досліджень наукових установ НАПрН України, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету в 2024 році, затвердженого постановою бюро президії НАПрН України № 132/5 від 25.11.2023.

Дослідження здійснювалися за **30 фундаментальними темами**, з яких **13 тем** – завершено. Зокрема, Науково-дослідним інститутом приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака досліджувалося 6 тем, Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності – 5, Науково-дослідним інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – 6, Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування – 5, Державною науковою установою «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України» – 5, Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку – 3.

У 2024 році науковцями **НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Правове забезпечення соціального спрямування економіки України та бізнесу в сучасних умовах цифровізації, появи нових загроз суспільному благополуччю». Термін виконання: 2022 р. – 2025 р. Науковий керівник теми – Миронова Г. А.

2. «Вплив євроінтеграції та діджитал-трансформацій на розвиток приватного права України». Термін виконання: 2021 р. – 2025 р. Наукові керівники теми – Нагнибіда В. І., Білоусов Ю. В.

3. «Приватноправові засади регулювання корпоративних відносин в Україні відповідно до стандартів Європейського Союзу». Термін виконання: 2024 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Сіщук Л. В.

4. «Теоретичні та практичні проблеми реалізації завдань цивільного та господарського судочинства в Україні». Термін виконання: 2021 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Бобрик В. І. (дослідження теми завершено).

5. «Приватноправові засади реалізації житлової політики в умовах євроінтеграції». Термін виконання: 2023 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Галянтич М. К.

6. «Правове забезпечення ринкових відносин в умовах євроінтеграції». Термін виконання: 2023 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Полухович В. І.

Упродовж 2024 року в **НДІ інтелектуальної власності** здійснювалися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Інтелектуальна власність в креативних індустріях». Термін виконання: 2021 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Штефан А. С. *(дослідження теми завершено)*.

2. «Інкорпорація та кодифікація законодавства як складові стратегії розвитку інтелектуальної власності в Україні». Термін виконання: 2021 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Мироненко Н. М. *(дослідження теми завершено)*.

3. «Інтелектуальна власність у фармацевтичній галузі як складова біобезпеки держави». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Наукові керівники теми – Дорошенко О. Ф., Кашинцева О. Ю. *(дослідження теми завершено)*.

4. «Удосконалення законодавства та механізму реалізації захисту прав інтелектуальної власності в умовах післявоєнного відновлення України». Термін виконання: 2023 р. – 2026 р. Наукові керівники теми – Штефан О. О., Шабалін А. В.

5. «Захист від недобросовісної конкуренції в системі права інтелектуальної власності в умовах євроінтеграції». Термін виконання: 2024 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Тверезенко О.О.

У 2024 році в **НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Стратегія запобігання правопорушенням у сфері дорожнього руху та експлуатації транспорту в Україні». Термін виконання: 2021 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Голіна В. В. *(дослідження теми завершено)*.

2. «Національна безпека у сфері громадського здоров'я: правові засоби захисту від загроз». Термін виконання: 2021 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Гуторова Н. О. *(дослідження теми завершено)*.

3. «Теоретичні, законодавчі та правозастосовні проблеми кримінально-правової охорони інформаційної безпеки в Україні». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Борисов В. І. *(дослідження теми завершено)*.

4. «Дотримання прав людини при виконанні покарань і поводженні із засудженими в Україні». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Пивоваров В. В. *(дослідження теми завершено)*.

5. «Теоретико-правові проблеми цифровізації кримінального провадження в Україні». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Глинська Н.В. *(дослідження теми завершено)*.

6. «Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці та судовій експертизі». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Шепітько В. Ю. *(дослідження теми завершено)*.

У звітному році науковцями **НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Правові проблеми імплементації в Україні стандартів Європейського Союзу стосовно прав і свобод людини». Термін виконання: 2024 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Рабінович С. П.

2. «Правове забезпечення адміністративної реформи в умовах розвитку сучасного українського конституціоналізму та цифровізації публічного управління». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Лученко Д. В. *(дослідження теми завершено)*.

3. «Права людини в умовах національних і глобалізаційних викликів та механізм їх забезпечення». Термін виконання: 2022 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Наливайко Л. Р. *(дослідження теми завершено)*.

4. «Правова політика і національні механізми забезпечення розвитку української державності у контексті євроатлантичної інтеграції та подолання наслідків війни». Термін виконання: 2023 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Яковюк І. В.

5. «Міське самоврядування в механізмі європейської інтеграції та післявоєнного відновлення України». Термін виконання: 2023 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Лялюк О. Ю.

У звітному році науковцями **Державної наукової установи «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України»** проводилися дослідження за такими темами:

1. «Організаційно-правові й технологічні засади розвитку системи нормативно-правової інформації та парламентського контролю в умовах цифровізації». Термін виконання: 2021 р. – 2025 р. Науковий керівник теми – Ланде Д. В.

2. «Теоретичні та організаційно-правові основи забезпечення кібербезпеки об'єктів критичної інфраструктури та системи управління кризовими ситуаціями в умовах цифрової трансформації». Термін виконання: 2022 р. – 2025 р. Науковий керівник теми – Довгань О. Д.

3. «Концептуальні засади правового забезпечення цифрової та соціальної трансформації в контексті сталого розвитку України». Термін виконання: 2024 р. – 2027 р. Науковий керівник теми – Доронін І. М.

4. «Теоретичні та організаційно-правові засади становлення системи військової юстиції та розвитку законодавства у сфері оборони України». Термін виконання: 2023 р. – 2027 р. Науковий керівник теми – Богуцький П. П.

5. «Правові засади протидії інформаційній агресії та розвитку системи забезпечення інформаційної безпеки України». Термін виконання: 2023 р. – 2027 р. Науковий керівник теми – Пилипчук В. Г.

У 2024 році **НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку** проводили фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни». Термін виконання: 2024 р. – 2026 р. Науковий керівник теми – Кохан В. П.

2. «Правове забезпечення інноваційного процесу в умовах глобальних викликів». Термін виконання: 2021 р. – 2024 р. Науковий керівник теми – Глібо С. В. (*дослідження теми завершено*).

3. «Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури». Термін виконання: 2022 р. – 2025 р. Науковий керівник теми – Любич А. М.

Усі завдання та результативні показники, передбачені паспортом бюджетної програми та договорами, по кожній фундаментальній темі виконані на 100 %, а по деяким показникам навіть перевиконані.

ІІІ. ПРИКЛАДНІ ТА ГРАНТОВІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наукові установи Національної академії правових наук України значну увагу приділяють участі в конкурсах наукових проєктів (грантах). Так, у 2024 році **Державною науковою установою «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»** здійснювалося виконання Проєкту «Підготовка науково-практичного огляду з проблем нормативно-правової регламентації використання зброї у ході національного спротиву російській агресії проти України» за результатами конкурсу мікрогрантів, який проводився з метою досягнення цілей і завдань проєкту «Підтримка України у подоланні ризиків розповсюдження стрілецької зброї та легкого озброєння, що виникли в результаті російсько-української війни» (2023–2025), який спільно реалізується Швейцарським Фондом Вищого інституту міжнародних досліджень та досліджень у галузі розвитку (через «Small Arms Survey») та Громадською організацією «Центр безпекових досліджень «СЕНСС» за фінансування Уряду Німеччини.

У звітному періоді творчими колективами, сформованими в **Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України** здійснювалася розробка 2-х грантових проєктів, а саме:

1. «Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії глорифікації збройної агресії рф в Україні» (реєстр. № 2022.01/0060). Грантодавець – Національний фонд досліджень України. Строки дослідження: IV квартал 2023 р. – IV квартал 2024 р. Загальна сума гранту – 4 403 240 грн (з них у 2024 р. – 2 957 721 грн).

2. «Захист прав людини в концепції перехідного правосуддя: українська модель» (реєстр. № 2022.01/0204). Грантодавець – Національний фонд досліджень України. Строки дослідження: IV квартал 2023 р. – IV квартал 2024 р. Загальна сума гранту – 4 444 514 грн (з них у 2024 р. – 2 926 480 грн).

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України уклав рамковий контракт із Радою Європи в межах проєкту підтримки внутрішньо переміщених осіб. Установу обрали як одну із 15 постачальників послуг на основі високої оцінки тендерної пропозиції. Контракт № 2023/АО/45 набув чинності з моменту підписання обома сторонами та діяв протягом 2024 року.

Відповідно до укладеного в межах рамкового контракту додаткового договору між Офісом Ради Європи в Україні та Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України від 20.08.2024 виконавцем було надано консультаційні послуги з оцінки та опрацювання змін до Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення до 2025 року та Операційного плану. У межах виконання договору на суму 39 960 грн було здійснено комплексний аналіз та опрацювання коментарів до зазначених документів, підготовлено нормативні формулювання для внесення змін відповідно до Стандартів Ради Європи та правил нормотворчої техніки.

У процесі реалізації договору виконавець успішно долучився до експертної групи та здійснив систематизацію отриманих коментарів, підготував обґрунтовані відповіді щодо прийнятих та відхилених пропозицій змін, а також забезпечив постійне інформування персоналу Проєкту щодо процесу оновлення документів. За результатами виконаної роботи було підготовлено підсумковий звіт англійською мовою відповідно до наданої форми, який разом із іншими матеріалами було передано замовнику в повному обсязі та в установлений термін до 1 жовтня 2024 року.

IV. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Національна академія правових наук України тісно співпрацює не лише з центральними органами державної влади, а й місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування. З метою підвищення ролі правової науки в розробці та реалізації ефективної регіональної політики та координації наукових досліджень у галузі держави та права всіх установ Академією було створено регіональні наукові центри: у червні 2009 року – Донецький та Західний регіональні наукові центри, у березні 2011 року – Південний регіональний науковий центр.

Основними завданнями регіональних наукових центрів є: сприяння місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування у здійсненні ефективної правової політики у відповідних регіонах України; планування та координація науково-дослідної діяльності в галузі держави та

права дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Академії, а також усіх структурних підрозділів Академії (лабораторій, відділів, секторів тощо), що знаходяться у відповідних регіонах; координація діяльності по формуванню та реалізації науково-технічних програм у галузі держави і права з МОН України, НАН України та галузевими академіями у регіонах України; проведення на замовлення місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, громадських організацій, інших юридичних чи фізичних осіб наукових досліджень, підготовка експертних висновків, юридичних довідок тощо; організацію та проведення наукових конференцій, «круглих столів», семінарів та інших наукових заходів; здійснення просвітницької діяльності, сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу у відповідних регіонах України; інтеграцію юридичної науки та освіти тощо.

У 2024 році члени Донецького регіонального наукового центру взяли участь у підготовці 11 монографій (розділах у колективних монографіях), 4 підручників та навчальних посібників, 1 науково-практичного посібника, 22 статей у виданнях, включених до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, 49 публікацій у наукових виданнях, включених до інших баз даних, 59 тез наукових повідомлень, 8 рецензій на монографії, колективні монографії, підручники та навчальні посібники, 4 нормативно-правових актів, 30 науково-правових висновків до проєктів нормативно-правових актів, 30 науково-правових висновків щодо правозастосовної діяльності для центральних органів державної влади, судових і правоохоронних органів, а також у роботі 72 наукових заходах.

Члени Західного регіонального наукового центру в 2024 році взяли участь у підготовці 1 науково-практичного коментаря до Конституції України, 3 монографій, 1 підручника, 1 навчального посібника, 16 наукових статей, 10 тез наукових повідомлень, 1 науково-правового висновку для Верховного Суду, а також у роботі 28 міжнародних, національних та регіональних наукових конференцій.

У 2024 році члени Південного регіонального наукового центру взяли участь у підготовці 6 монографій, 10 підручників і навчальних посібників, 3 науково-практичних коментарів до нормативно-правових актів, 5 статей у виданнях, включених до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, 21 публікації в інших наукових періодичних виданнях, 49 тез наукових доповідей, 21 науково-правового висновку щодо правозастосовної діяльності, а також у роботі 51 наукового заходу.

Науковими установами НАПрН України за звітний період за зверненням регіональних органів влади було проведено 4 науково-правових дослідження. Так, Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України підготовлено 2 науково-правових дослідження для Харківської обласної ради та Головного управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у м. Києві.

Державною науковою установою «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України» підготовлено 2 науково-правові експертизи з питань кваліфікації воєнних злочинів, вчинених РФ проти України на замовлення слідчого відділу Управління СБ України в Рівненській області та Тернопільській області.

V. УЧАСТЬ АКАДЕМІЇ В ЗАКОНОПРОЄКТНИЙ (НОРМОТВОРЧІЙ) РОБОТІ

Важливим напрямком науково-дослідницької діяльності наукових установ Академії є розробка і правова експертиза законопроектів та інших нормативно-правових актів, внесення відповідних змін, розробка рекомендацій та пропозицій, що є однією з форм упровадження результатів наукової діяльності. Так, на виконання паспорту бюджетної програми 6581040 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері законодавства і права» наукові установи НАПрН України взяли участь у розробці 41 проекту нормативно-правових актів та концепцій розвитку законодавства.

На виконання бюджетної програми 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України» членами Академії підготовлено 279 проектів нормативно-правових актів та науково-правових висновків, серед яких, зокрема: Кодекс промислової власності України, проекти законів України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення кримінально-правової охорони інформаційної безпеки»; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови», «Про внесення змін до законодавства у сфері захисту особистих немайнових прав у контексті євроінтеграції», «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо удосконалення механізму захисту права власності», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку», «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій працівників (службовців)», «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур нагляду за кібербезпекою та запровадженням європейських схем сертифікації кібербезпеки», «Про внесення змін до деяких законів України щодо організації та діяльності військових судів», «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо здійснення кримінальних проваджень у кримінальних правопорушеннях, вчинених за межами України», «Про внесення змін до Закону України «Про національну безпеку України» щодо забезпечення інформаційної безпеки», «Про внесення змін до Закону України «Про державну таємницю» та багато інших.

Члени Академії на постійній основі беруть участь у діяльності близько 30 робочих груп із розробки законів та інших нормативно-правових актів, серед яких слід виділити Комісію з питань правової реформи, утворену Указом Президента України від 07.08.2019 (співголова комісії – член-

кореспондент НАПрН України – Буроменський М. В., члени комісії: Барабаш Ю. Г., Баулін Ю. В., Гришук В. К., Гуторова Н. О., Довгерт А. С., Заєць А. П., Капліна О. В., Козюбра М. І., Комаров В. В., Копиленко О. Л., Кузнєцова Н. С., Навроцький В. О., Петришин О. В., Стрельцов Є. Л.). Основним завданням Комісії є сприяння подальшому розвитку правової системи України на основі конституційних принципів верховенства права, пріоритетності прав і свобод людини та громадянина з урахуванням міжнародних зобов'язань України.

Члени відділення цивільно-правових наук Академії входять до складу Робочої групи з рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 №650 (члени групи: Гриняк А. Б., Довгерт А. С., Кот О. О., Кохановська О. В., Кузнєцова Н. С., Майданик Р. А., Стефанчук Р. О.). Основними завданнями Робочої групи є: проведення комплексного аналізу існуючого цивільного законодавства України та визначення сфер приватноправових відносин, які потребують приведення у відповідність зі світовими тенденціями розвитку приватного права; вивчення досвіду європейських країн щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України; підготовка пропозицій щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України.

Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 30.12.2021 №502 утворено Науково-консультативну раду при Голові Верховної Ради України, яка є консультативно-дорадчим органом, що функціонує для залучення висококваліфікованих фахівців у сфері права до законопроектної роботи, підготовки наукових висновків із питань діяльності Верховної Ради України, які потребують наукового забезпечення. До складу Науково-консультативної ради увійшли члени Академії, а саме: Баулін Ю. В., Борисова В. І., Буроменський М. В., Буханевич О. М., Гетьман А. П., Гриняк А. Б., Гусаров К. В., Довгерт А. С., Єрмоленко В. М., Задихайло Д. В., Заєць А. П., Іншин М. І., Капліна О. В., Козюбра М. І., Коломосьць Т. О., Комаров В. В., Костенко О. М., Кот О. О., Кохановська О. В., Кузнєцова Н. С., Кузніченко С. О., Кучерявенко М. П., Лук'янов Д. В., Майданик Р. А., Музика А. А., Навроцький В. О., Нор В. Т., Носік В. В., Оніщенко Н. М., Орлюк О. П., Пархоменко Н. М., Святоцький О. Д., Серьогіна С. Г., Скрипнюк О. В., Спасибо-Фатєєва І. В., Стрельцов Є. Л., Туляков В. О., Фріс П. Л., Харитонов Є. О., Чанишева Г. І., Шакур В. І., Шумило М. Є., Щербина В. С., Яроцький В. Л., Ярошенко О. М.

VI. НАУКОВО-ПРАВОВІ (НАУКОВО-ЕКСПЕРТНІ) ВИСНОВКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Одним зі статутних завдань Національної академії правових наук України є виконання замовлення центральних органів державної влади стосовно розроблення засад наукової та правової політики, вивчення й

узагальнення механізмів реалізації законодавчих актів, підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення їх діяльності. У 2024 році Академія продовжувала плідну співпрацю з комітетами Верховної Ради України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Кабінетом Міністрів України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Урядовою уповноваженою з питань гендерної політики, Національним банком України, Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій», Вищою радою правосуддя, іншими центральними органами державної влади.

Структурні підрозділи Академії значну увагу приділяли співпраці з вищими судовими органами – Конституційним Судом України, Верховним Судом, а також із правоохоронними органами – Службою безпеки України, Бюро економічної безпеки, Офісом генерального прокурора.

Так, упродовж 2024 року науковими установами Академії для центральних органів державної влади та на виконання паспорту бюджетної програми 6581040 було підготовлено 160 науково-правових висновків до проєктів нормативно-правових актів та актів правозастосовної діяльності на запити Конституційного Суду України, Верховного Суду та інших органів державної влади.

VII. НАУКОВО-ПРАВОВІ ВИСНОВКИ ТА СУДОВО-ЕКСПЕРТНІ ДОСЛІДЖЕННЯ, ВИКОНАНІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ЮРИДИЧНИХ І ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЗА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИМИ ДОГОВОРАМИ

Національна академія правових наук України значну увагу приділяє диверсифікації джерел фінансування, зокрема пошуку позабюджетних джерел фінансування. Наукові установи Академії шляхом укладення цивільно-правових договорів на проведення науково-правових (науково-експертних), судово-експертних досліджень, підготовку наукових кадрів тощо надають послуги наукового й юридичного характеру зацікавленим державним і недержавним організаціям, установам та фізичним особам.

Так, у 2024 році власні надходження структурних підрозділів Академії склали 16 млн 962 тис. 950 грн, зокрема:

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – на суму 7 млн 565 тис. 855 грн;

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – на суму 3 млн 304 тис. 775 грн;

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – на суму 1 млн 425 тис. 467 грн;

Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України» – на суму 1 млн 123 тис. 585 грн;

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – на суму 733 тис. 460 грн;

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку – на суму 137 тис. 875 грн;

Президія НАПрН України – на суму 2 млн 671 тис. 933 грн.

VIII. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ НАУКОВИХ ЗАХОДІВ: КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, КРУГЛИХ СТОЛІВ

З метою обговорення актуальних питань правознавства, що розробляються в рамках тем наукових досліджень за участю як співробітників наукових установ НАПрН України, так і науковців провідних наукових, науково-дослідницьких та освітніх центрів України, правознавців регулярно проводилися наукові конференції, семінари, круглі столи тощо.

Загалом у 2024 році наукові установи на виконання паспортів бюджетної програми 6581040 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері законодавства і права» виступили організаторами та співорганізаторами 47 наукових заходів – конференцій, вебінарів, круглих столів, читань тощо. Члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів цього року взяли участь у більше ніж 400 наукових заходах.

У 2024 році НАПрН України та її наукові установи в умовах воєнного стану систематично проводили наукові заходи з актуальних питань розвитку правової системи в сучасних умовах.

Так, 23 вересня 2024 року Національна академія правових наук України виступила співорганізатором VIII Харківського міжнародного юридичного форуму. Співорганізаторами заходу також виступили Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Міністерство освіти і науки України, Міністерство юстиції України, Міністерство економіки України та Міністерство цифрової трансформації України.

Національна академія правових наук України виступила співорганізатором II Школи адміністративної процедури, що відбулася 11–12 липня у м. Львів. Партнерами в проведенні цього заходу стали проєкт ЄС «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні» (EU4PAR2), Міністерство юстиції України та юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. Участь у роботі II Школи адміністративної процедури взяли представники більшості провідних правничих шкіл України, судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, судді апеляційних адміністративних судів, представники Міністерства юстиції України, Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Запрошені на захід іноземні фахівці – Яутріте Брієде, суддя Конституційного Суду Латвійської Республіки, та Юріс Стінка, ключовий експерт проєкту ЄС EU4PAR2 – поділилися з українськими колегами досвідом упровадження та застосування адміністративно-процедурного законодавства в країнах Європейського Союзу.

II Школа адміністративної процедури стала інтелектуальним майданчиком для обміну науковцями, викладачами провідних закладів вищої освіти України досвідом викладання адміністративного права в правничих школах, своїм баченням місця та значення інституту адміністративної процедури.

ІХ. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – НАУКОВА/НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ПРОДУКЦІЯ І НАУКОВО- ПУБЛІКАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ

Національна академія правових наук України у 2024 році перевиконала план результативних показників із випуску друкованої продукції за бюджетною програмою 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України» та за бюджетною програмою 6581040 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері законодавства і права».

Зокрема, за бюджетною програмою 6581020 було видано 5 збірників наукових праць, підготовлено 325 публікацій у наукових виданнях України та 59 публікацій у наукових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science; за бюджетною програмою 6581040 – 32 монографії, навчальних і науково-практичних видань; 59 збірників наукових праць, аналітичних досліджень, реферативних оглядів та коментарів законодавства; 374 наукові статті в наукових періодичних виданнях та 61 статтю у наукових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, 990 тез наукових доповідей та повідомлень за результатами проведених конференцій.

У 2024 році Національною академією правових наук України спільно з Конституційним Судом України за сприянням Програми підтримки ОБСЄ для України видано Науково-практичний коментар Конституції України.

Національна академія правових наук України продовжила роботу щодо підготовки нового унікального видання – «Велика українська юридична енциклопедія», яке повинно охопити всі галузі та інститути права та складатиметься з 20 томів. Станом на кінець 2024 року вийшли друком уже 17 томів цього видання, а саме: «Історія держави і права», «Філософія права», «Загальна теорія права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Фінансове право», «Цивільне право», «Трудове право», «Сімейне право», «Міжнародне приватне право», «Екологічне право», «Господарське право», «Земельне та аграрне право», «Кримінальне право», «Кримінологія. Кримінально-виконавче право», «Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура», «Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія».

Починаючи з 2009 року Національною академією правових наук України видається збірник наукових праць «Щорічник українського права» («Yearbook of Ukrainian law»), в якому публікуються найкращі статті членів

Академії та науковців її установ. З 2014 року збірник друкується англійською мовою. Кожен випуск англійської версії надсилається більше ніж у 70 юридичних бібліотек світу, зокрема Австралії, Великобританії, Данії, Канади, Латвії, Литви, Німеччини, Норвегії, Португалії, США, Швейцарії. У Щорічнику № 16 за 2024 рік опубліковано 20 наукових статей з актуальних питань розвитку держави і права.

X. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Національна академія правових наук України активно співпрацює з міжнародною науковою спільнотою шляхом проведення спільних наукових досліджень та заходів, обміну науковою інформацією з міжнародними й іноземними структурами.

Зокрема, Академія та її науково-дослідні інститути підтримують творчі зв'язки з Офісом Ради Європи в Україні, Фондом народонаселення ООН, ОБСЄ, Європейським центром передового досвіду з протидії гібридним загрозам (HybridCoe) (Фінляндія), Женевською академією міжнародного гуманітарного права і прав людини (Швейцарія), Міжнародною асоціацією кримінального права (Франція), Вроцлавським університетом (Польща), Університетом Марії Кюрі-Склодовської (Польща), Вільнюським державним університетом (Литва), Університетом Миколаса Ромеріса (Литва), Талліннською школою права (Естонія) та ін.

Провідні вчені Академії входять до складу редакційних колегій/наукових рад 19 іноземних наукових видань Австрії, Болгарії, Греції, Еквадору, Канади, Колумбії, Молдови, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, Сербії, Словаччини, США, Хорватії.

Постійним партнером Національної академії правових наук України в проведенні багатьох наукових заходів виступає Координатор проєктів ОБСЄ в Україні. За його допомоги було організовано й проведено низку різноманітних конференцій, круглих столів, вебінарів, літніх шкіл тощо.

XI. НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ

Наукові установи Національної академії правових наук України на виконання показників паспорту бюджетної програми 6581040 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері законодавства і права» проводять роботу щодо отримання свідоцтв про реєстрацію авторських прав, які виникли внаслідок проведення фундаментальних наукових досліджень. Так, у 2024 році наукові установи Академії отримали 14 свідоцтв про реєстрацію авторського права на наукові твори.

ХІІ. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ КАДРІВ

У наукових установах Національної академії правових наук України успішно функціонує аспірантура. У 2024 році підготовка наукових кадрів у аспірантурі за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб здійснювалася в більшості наукових установ Національної академії правових наук України. Середньорічна кількість аспірантів з відривом від виробництва становила 112 осіб, без відриву від виробництва – 74 особи, докторантів – 11 осіб.

У зв'язку зі скороченням фінансування підготовка наукових кадрів в аспірантурі наукових установ НАПрН України за бюджетні кошти не здійснювалася.

Відповідно до законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про ліцензування видів господарської діяльності» а також постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» діяльність наукових установ з цього питання підлягає ліцензуванню. На сьогодні відповідні ліцензії отримали НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака, НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса, НДІ інтелектуальної власності, Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України», НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування.

ХІІІ. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до Указу Президента України від 19.06.2013 № 337/2013 загальна чисельність членів НАПрН України становить 146 осіб, з яких 53 дійсних членів (академіків) і 93 членів-кореспондентів. Фактично станом на 1 січня 2025 року до складу Національної академії правових наук України входить 124 члени НАПрН України та 6 іноземних членів, з них: 43 дійсних членів (академіків) та 81 член-кореспондент.

Станом на 1 січня 2025 рік науково-організаційний апарат президії НАПрН України складав 32 особи, серед яких: 9 докторів наук, 6 кандидатів наук.

У 2024 році в наукових установах НАПрН України працювало 292 наукових працівника, з них науковців, які мають науковий ступінь доктора наук – 101 особа, кандидата наук – 145 осіб, зокрема:

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 42; середній вік – 44 роки. Докторів наук – 13; кандидатів наук – 23; мають почесні звання – 4.

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 54; середній вік – 46 років. Докторів наук – 17; кандидатів наук – 32; мають почесні звання – 3.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 35; середній вік – 43 роки. Докторів наук – 7; кандидатів наук – 24; мають почесні звання – 3.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 51; середній вік – 47 років. Докторів наук – 26; кандидатів наук – 24; мають почесні звання – 7.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 53; середній вік – 49 років. Докторів наук – 13; кандидатів наук – 22; мають почесні звання – 2.

Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України»

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 57; середній вік – 54 роки. Докторів наук – 25; кандидатів наук – 20; мають почесні звання – 11.

За заслуги перед державою, вагомий особистий внесок у розвиток правової науки і освіти, сприяння становленню правової держави, розвиток державного будівництва, вдосконалення законодавства України, плідну наукову діяльність у 2024 році члени Національної академії правових наук України були нагороджені численними нагородами, серед яких:

Почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» присвоєно члену-кореспонденту Головкіну Б. М.

Орден «За заслуги» II ступеня нагороджено дійсного члена (академіка) Гетьмана А. П.

Почесною Грамотою Міністерства освіти і науки України нагороджено члена-кореспондента Єрмоленка В. М.

Почесною грамотою Верховного Суду нагороджено членів-кореспондентів Гриняка А. Б., Єрмоленка В. М., Спасибо-Фатєєву І. В.

Орден «Союзу юристів України «За заслуги» II ступеня нагороджено дійсного члена (академіка) Скрипнюка О. В.

Орденом Союзу юристів України «За заслуги» III ступеня нагороджено члена-кореспондента Пархоменко Н. М.

Почесною грамотою Союзу юристів України нагороджено членів-кореспондентів Кресіну І. О., Нагребельного В. П.

Почесною грамотою Вищої ради правосуддя нагороджено члена-кореспондента Капліну О. В.

Почесною грамотою Асоціації українських правників нагороджено члена-кореспондента Пархоменко Н. М.

Грамотою Державного бюро розслідувань нагороджено члена-кореспондента Головкіна Б. М.

Відзнакою Голови Конституційного Суду України нагороджено дійсних членів (академіків) Оніщенко Н. М., Скрипнюка О. В. та члена-кореспондента Гаращука В. М.

Відзнакою-медаллю Міністра оборони України «Хрест Пошани» нагороджено дійсного члена (академіка) Гетьмана А. П. та члена-кореспондента Ярошенка О. М.

Відзнакою Міністерства оборони України «За зміцнення обороноздатності» нагороджено члена-кореспондента Барабаша Ю. Г.

Знаком пошани Національної Служби безпеки України нагороджено дійсного члена (академіка) Скрипнюка О. В.

Золотою медаллю Асоціації українських правників нагороджено дійсного члена (академіка) Скрипнюка О. В.

Золотою медаллю Національної академії правових наук України імені Василя Яковича Тація нагороджено дійсного члена (академіка) Бауліна Ю. В.

Вагомих результатів у наукових дослідженнях також досягли молоді науковці НАПрН України, зокрема Шевердіній В. І. та Запорожченку А. В. здійснювалася виплата стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених, Калініній А. В. присуджено Премію Верховної Ради України молодим ученим.

Назва структурної одиниці	Кількість працюючих академіків	Кількість працюючих членів-кореспондентів	Кількість наукових співробітників (осіб)						
			Доктори наук		Кандидати наук		Всього наукових співробітників		
			Осн.	Сум.	Осн.	Сум.	Осн.	Сум.	Разом
Президія м. Харків	4	4	4	5	6	-	10	5	15
НДІ ВПЗ ім. акад. В. В. Сташиса	1	1	7	6	16	7	27	15	42
НДІ ДБ та МС	1	2	3	14	17	15	24	30	54
НДІ ПЗІР	1	1	1	6	15	9	19	16	35
НДІ ППіП ім. акад. Ф. Г. Бурчака	3	3	16	10	15	9	33	18	51
НДІ ІВ	-	1	4	9	17	5	39	14	53
ДНУ «ІБП»	2	1	10	15	12	8	33	24	57

XIV. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Національна академія правових наук України є самоврядною, неприбутковою, бюджетною науковою організацією, заснованою на державній власності, що організовує й здійснює фундаментальні та прикладні дослідження в галузі держави і права. Відповідно до ст. 22 Бюджетного кодексу України Академію визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» затверджені видатки для НАПрН України загальним обсягом 96 909,6 тис. грн.

За підсумками 2024 року НАПрН України профінансована з Державного бюджету України в обсязі 85 444,1 тис. грн, що складає 100 % від планових річних показників.

Крім того, наукові установи Академії самостійно отримали у 2024 році по спеціальному фонду бюджету 14 291,0 тис. грн, що склало 16,7 % від надходжень по загальному фонду.

Штатна чисельність працюючих у бюджетних установах НАПрН України у звітному році становила 332 особи.

Кошти, що були визначені Державним бюджетом України у 2024 році, з урахуванням змін за загальним і спеціальним фондами, спрямовувалися на виконання двох бюджетних програм:

– 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України» у сумі 25 674,7 тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – 22 728,2 тис. грн, спеціального фонду – 2 946,5 тис. грн.

– 6581040 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері законодавства і права» у сумі 78 969,9 тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – 62 715,9 тис. грн, спеціального фонду – 16 254,0 тис. грн.

Касові видатки за бюджетною програмою 6581020 у 2024 році склали 23 178,8 тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – 21 459,4 тис. грн, спеціального фонду – 1 719,4 тис. грн.

Касові видатки за бюджетною програмою 6581040 у 2024 році склали 77 277,5 тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – 62 715,9 тис. грн, спеціального фонду – 14 561,6 тис. грн.

У цілому касові видатки по НАПрН України за 2024 рік склали 100 456,3 тис. грн, у тому числі із загального фонду бюджету – 84 175,3 тис. грн. і зі спеціального фонду 16 281,0 тис. грн.

Кошти було витрачено на:

– виплату заробітної плати з нарахуваннями – 88 494,6 тис. грн, або 88,1 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 77 708,7 тис. грн і по спеціальному фонду – 10 785,9 тис. грн;

- придбання предметів постачання і матеріалів, оплату послуг – 2 905,8 тис. грн або 2,9 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 803,8 тис. грн і по спеціальному фонду – 2102,0 тис. грн;
- відрядження – 66,8 тис. грн або 0,1 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 30,8 тис. грн і по спеціальному фонду – 36,0 тис. грн;
- оплату комунальних послуг – 2 257,9 тис. грн, або 2,2 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 574,4 тис. грн і по спеціальному фонду – 1 683,5 тис. грн;
- виплату стипендії молодим вченим та довічної плати дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам – 5130,3 тис. грн, або 5,1 % всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – 5 057,6 тис. грн і по спеціальному фонду – 72,7 тис. грн;
- сплата податків до бюджету – 107,1 тис. грн, або 0,1 % всіх видатків, у тому числі по спеціальному фонду 107,1 тис. грн;
- придбання обладнання і предметів довгострокового користування та капітальний ремонт інших об'єктів – 1 493,8 тис. грн, або 1,5 % всіх видатків, у тому числі по спеціальному фонду 1 493,8 тис. грн (з них 25,3 тис. грн – придбання обладнання і предметів довгострокового користування, 1 468,5 тис. грн – аварійно-відновлювальні роботи будівлі президії НАПрН України за адресою: м. Харків, вул. Григорія Сковороди, 70, зруйнованої 23 січня 2024 року під час військової агресії РФ).

**Звіт про витрачання коштів Державного бюджету України
Національною академією правових наук України за 2024 рік**

Таблиця №1
(тис. грн)

Національна академія правових наук України					
Код економічної класифікації видатків	Показники	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
	Видатки – всього	85 444,1	84 175,3	19 200,5	16 281,0
	В тому числі:				
2000	Поточні видатки	85 444,1	84 175,3	17 049,1	14 787,2
2110,2120	Оплата праці працівників з нарахуваннями на оплату праці	77 752,2	77 708,7	11 582,7	10 785,9
2210,2240	Використання товарів і послуг	1 001,7	803,8	2 928,4	2 102,0
2250	Видатки на відрядження	120,0	30,8	136,8	36,0
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 436,3	574,4	2 148,8	1 683,5
2282	Окремі заходи (навчання)	0,0	0,0	6,0	0,0
2800	Інші поточні видатки	6,3	0,0	161,5	107,1
2700	Соціальне забезпечення	5 127,6	5 057,6	84,8	72,7
3000	Капітальні видатки	0,0	0,0	2 151,4	1 493,8

Таблиця № 2
(тис. грн)

Код економічної класифікації видатків	Найменування бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
6581020	Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України	22 728,2	21 459,4	2 946,5	1 719,4
6581040	Наукова і науково – технічна діяльність у сфері законодавства і права	62 715,9	62 715,9	16 254,0	14 561,6
ВСЬОГО		85 444,1	84 175,3	19 200,5	16 281,0